

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 13 juni 2016
(OR. en)

9228/16

ECOFIN 468
UEM 214
SOC 332
EMPL 228
COMPET 302
ENV 347
EDUC 203
RECH 194
ENER 210
JAI 458

NOT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet
Komm. dok. nr:	9142/16 ECOFIN 433 UEM 183 SOC 297 EMPL 193 COMPET 270 ENV 314 EDUC 170 RECH 162 ENER 175 JAI 420 - COM(2016) 345 final
Ärende:	Rekommendation till RÅDETS REKOMMENDATION om Slovakiens nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Slovakiens stabilitetsprogram 2016

För delegationerna bifogas det ovannämnda utkastet till rådets rekommendation, som har granskats och godkänts av olika rådskommittéer på grundval av kommissionens förslag COM(2016) 345 final.

RÅDETS REKOMMENDATION

av den ...

om Slovakiens nationella reformprogram 2016,

med avgivande av rådets yttrande om Slovakiens stabilitetsprogram 2016

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken¹, särskilt artikel 5.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

¹ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.

av följande skäl:

- (1) Den 26 november 2015 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2016 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 17–18 mars 2016.
Den 26 november antog kommissionen, på grundval av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011², rapporten om förvarningsmekanismen, i vilken Slovakien inte angavs som en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken för euroområdet. Den rekommendationen godkändes av Europeiska rådet den 18–19 februari 2016 och antogs av rådet den 8 mars 2016³. Med tanke på att ekonomierna i den ekonomiska och monetära unionen är tätt sammanvävda bör Slovakien, i egenskap av ett land som har euron som valuta, se till att dessa rekommendationer genomförs fullständigt och i tid.
- (2) Landsrapporten 2016 för Slovakien offentliggjordes den 26 februari 2016. Den innehöll en bedömning av hur väl Slovakien hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som antogs av rådet den 14 juli 2015 och med sina nationella Europa 2020-mål.
- (3) Den 29 april 2016 lade Sverige fram sitt nationella reformprogram för 2016 och sitt konvergensprogram för samma år. De båda programmen har bedömts samtidigt för att deras inbördes samband ska kunna tas i beaktande.

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser (EUT L 306, 23.11.2011, s. 25).

³ EUT L 96, 11.3.2016, s. 1.

- (4) Vid programplaneringen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna för 2014–2020 har relevanta landsspecifika rekommendationer beaktats. Enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013⁴ får kommissionen begära att en medlemsstat ska se över och föreslå ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har i riktlinjerna för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar effektiva europeiska struktur- och investeringsfonder med sund ekonomisk styrning beskrivit närmare hur den kommer att tillämpa denna bestämmelse.
- (5) Slovakien omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del. I sitt stabilitetsprogram 2016 planerar regeringen att förbättra det nominella saldot till -1,9 % av BNP 2016 och sedan stegvis ytterligare till -1,3 % av BNP 2017. Enligt stabilitetsprogrammet kommer det medelfristiga budgetmålet – ett strukturellt underskott på 0,5 % av BNP – att uppnås 2019. Den offentliga skuldkvoten väntas enligt samma program sjunka till 52,9 % av BNP under 2016 och fortsätta att sjunka till 47,3 % 2019. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för dessa budgetprognoser är rimligt. Däremot har de åtgärder som ska stödja de planerade underskottsmålen från 2017 och framåt inte beskrivits tillräckligt. Med hänvisning till kommissionens vårprognos 2016 riskerar Slovakien en viss avvikelse från det medelfristiga budgetmålet 2016, samtidigt som landet förväntas uppnå de rekommenderade korrigeringarna 2017 om politiken förblir oförändrad. Rådet anser, på grundval av sin bedömning av stabilitetsprogrammet och kommissionens vårprognos 2016, att Slovakien i stort sett kan förväntas följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler. Ytterligare åtgärder kommer dock att krävas för att säkerställa efterlevnad 2016. I detta syfte är det mycket viktigt att genomföra det länge framskjutna antagandet av bindande utgiftstak och tillämpningen av programmet för valuta för pengarna, som genom planerade kontroller ska säkerställa att de offentliga medlen spenderas på ett effektivt sätt och visa vad medlen används till inom vissa områden.

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

- (6) De offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet fortsätter att vara en utmaning för Slovakien. Detta beror på den förväntade ökningen i åldersrelaterade kostnader, t.ex. hälso- och sjukvård och pensioner. Ökningen i Slovakiens pensionskostnader fram till 2060, orsakad av en åldrande befolkning och låga födelsetal, förväntas bli en av de högsta inom unionen. Den lagstadgade pensionsåldern i Slovakien är jämförelsevis låg, delvis på grund av den förväntade livslängden. Det är framför allt hälso- och sjukvårdsutgifterna som driver upp de åldersrelaterade kostnaderna. De offentliga hälso- och sjukvårdsutgifterna förväntas växa kraftigt på lång sikt, även om de för tillfället ligger på en relativt låg nivå. Trots att det har skett vissa förbättringar, ligger hälsoindikatorerna fortfarande väldigt lågt i Slovakien. För att göra hälso- och sjukvården mer kostnadseffektiv har regeringen genomfört insatser inom både sjukhusvården och öppenvården. Arbetet med att införa en integrerad vårdmodell fortsätter. Om reformen blir framgångsrik eller inte påverkas av huruvida huvudparterna tar sitt ansvar, hur integrationen fungerar mellan vårdcentraler och sjukhus samt om det finns passande personalresurser. Trots att åtgärder är på plats som ska hindra de offentliga sjukhusens skuld från att öka ytterligare, har fortfarande flera av sjukhusen ekonomiska svårigheter. Det har ännu inte gått att helt vända på den negativa utgiftsutvecklingen – bl.a. behövs en omstrukturering av sjukhusens kapacitet, ett system med fasta återbetalningar måste införas och konkurrensen vid offentliga upphandlingar inom hälso- och sjukvård måste förbättras. Inom öppenvården har allmänläkarna svårigheter att hindra en stor andel patienter från att söka sjukhusvård, till viss del på grund av en inte helt optimal uppdelning mellan allmänläkare och specialister som innebär att det lönar sig att vända sig till den dyrare specialistvården. Vad gäller beskattning har regeringsåtgärder för att bekämpa skattebedrägeri bidragit till bättre skatteuppbörd, särskilt i fråga om mervärdesskatt (moms). Momsgapet är dock fortfarande högt, vilket pekar på att det fortfarande krävs förbättringar inom detta område. De senaste årens fokus på uppbörd av mervärdesskatt har minskat fokus på andra viktiga beskattningsområden, t.ex. inkomstbeskattningen. Dessutom har man koncentrerat sig på revisioner, vilket har inneburit att andra delar av skatteförvaltningen (t.ex. indrivningen av skatteskulder) har lämnats därhän. Det innebär att det finns utrymme att förbättra resursfördelningen inom skattesystemet. Ingen strategi har ännu tagits fram för att fastställa mål för efterlevnaden.

- (7) Trots att den goda ekonomiska återhämtningen och nyligen genomförda politiska åtgärder har lett till förbättringar på arbetsmarknaden är långtidsarbetslösheten fortfarande ett problem. Andelen långtidsarbetslösa är fortfarande en av de högsta inom unionen (7,6 % – att jämföra med 4,3 % för hela EU under det tredje kvartalet 2015). Det är framför allt romer, lågkvalificerad arbetskraft och ungdomar som berörs av långtidsarbetslöshet. Insatser har gjorts inom ramen för yrkesutbildning och i form av subventionerade arbetstillfällen och yrkesvägledning för att ta itu med arbetslösheten. För att kunna tillämpa de flesta av de här reformerna framgångsrikt krävs det dock att de offentliga arbetsförmedlingarna har tillräcklig kapacitet. Trots att den centrala arbetsförmedlingen har organiserats på ett nytt sätt och tillgången till utbildning har förbättrats, har Slovakien fortfarande svårt att erbjuda individuellt stöd till långtidsarbetslösa och extra utsatta grupper. Romerna är mycket lågrepresenterade på den slovakiska arbetsmarknaden, ett faktum som förändras mycket långsamt. Låg utbildningsnivå och kompetensnivå samt diskriminering är faktorer som påverkar deras deltagande på arbetsmarknaden negativt. Den låga sysselsättningsgraden för kvinnor i barnafödande ålder återspeglar den långa föräldraledigheten (upp till tre år), bristen på barntillsyn särskilt för barn under tre år, höga barnomsorgskostnader och begränsad möjlighet att arbeta med flexibla arbetstider. Dessutom kvarstår fortfarande regionala skillnader – arbetslösheten är fortfarande dubbelt så hög i östra Slovakien som i Bratislava. Vad gäller förvaltningen av arbetsmarknadstjänster har de senaste månadernas åtgärder inte erbjudit någon anpassad lösning för att hantera den slovakiska arbetsmarknadens strukturella utmaningar.
- (8) Utbildningssystemet saknar resurser för att hjälpa till att öka Slovakiens ekonomiska potential. Utbildningsresultaten är låga med internationella mått mätt, och har dessutom blivit sämre. Detta hänger till stor del ihop med att lärarutbildningen är otillräcklig och att läraryrket inte anses attraktivt. Trots att lärarnas löner 2016 ökades med 4 %, är låg lön och otillräcklig praktik några av de skäl som leder till att unga väljer bort yrket. Nyligen antagen lagstiftning mot diskriminering som fortfarande väntar på att tillämpas kommer förhoppningsvis att leda till positiva förändringar och till att fler romer deltar i den allmänna utbildningen, även förskolan.

- (9) Den offentliga administrationen är fortfarande ineffektiv. Samordningen fungerar inte effektivt på grund av brist på koordinering och stelbenta arbetsmetoder inom den offentliga förvaltningen. Antagandet i oktober 2015 av en strategi för personalförvaltning är dock ett steg i rätt riktning. Däremot har den nya lagen om offentlig anställning inte antagits ännu, och den är nödvändig för att personalförvaltningsstrategin ska kunna tillämpas på ett bra sätt. Regeringen har vidtagit flera åtgärder för att hantera korruption, men hittills har dessa endast haft en begränsad inverkan. Slovakien har tidigare inlett straffrättsliga förfaranden och väckt åtal i endast ett fåtal korruptionsärenden, inklusive olagliga metoder vid offentliga upphandlingar. Förfarandena för att få bygglov vid storskaliga investeringar och infrastrukturprojekt har blivit kortare. Förvaltning som inte är konsoliderad, brist på evidensbaserade riktlinjer för förfarandet vid offentliga upphandlingar, bristande professionalism, intressekonflikter, skraddarsydda upphandlingsförfrågningar och ett alltför stort pridfokus har lett till att konkurrenskraften endast till en liten del handlar om kvalitet. Problemen i systemet för offentliga upphandlingar har upprepade gånger angetts leda till att offentliga medel används på ett ineffektivt sätt. Frekventa lagändringar och betungande administrativa förfaranden och krav sätter hinder i vägen för företagen i Slovakien. Företagsklimatet påverkas negativt av höga administrativa och rättsliga hinder för vissa fria yrkesutövare och nätverksindustrier, svagheter inom t.ex. avtalsefterlevnad och insolvenslösningar samt kvalitetsfrågor gällande rättssystemet som går långt tillbaka i tiden, och dessa faktorer avskräcker till investeringar. Vissa insatser har genomförts för att underlätta att göra affärer, t.ex. inrättades ett center för bättre lagstiftning i oktober 2015 samt ett nationellt företagscenter under första delen av 2016. Dock har antagandet av småföretagsakten inom utvecklingsstrategin för små och medelstora företag skjutits på framtiden.

- (10) Kommissionen har inom ramen för den europeiska planeringsterminen gjort en omfattande analys av Slovakiens ekonomiska politik och offentliggjort den i 2016 års landsrapport. Kommissionen har också bedömt stabilitetsprogrammet och det nationella reformprogrammet samt uppföljningen av de rekommendationer som Slovakien har fått tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmens relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Slovakien utan också i vilken utsträckning EU:s regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka EU:s övergripande ekonomiska styrning genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på EU-nivå. Rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen återspeglas i rekommendationerna 1–3 nedan.
- (11) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat stabilitetsprogrammet och dess yttrande⁵ återspeglas särskilt i rekommendation 1 nedan.

⁵ Enligt artikel 5.2 i förordning (EG) nr 1466/97.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Slovakien att under 2016 och 2017 vidta följande åtgärder:

1. Uppnå en årlig finanspolitisk korrigering på 0,25 % av BNP mot det medelfristiga budgetmålet under 2016 och på 0,5 % av BNP under 2017. Förbättra kostnadseffektiviteten i hälso- och sjukvården. Vidta åtgärder för att förbättra skattemoralen.
2. Göra ytterligare insatser för att aktivera långtidsarbetslösa och andra utsatta grupper, även genom individualiserade tjänster och riktad utbildning. Underlätta för kvinnor att komma in på arbetsmarknaden, särskilt genom att utöka bestämmelserna om ekonomiskt överkomlig barnomsorg av bra kvalitet. Förbättra utbildningsresultaten genom att göra läraryrket mer attraktivt och öka romernas deltagande i den allmänna utbildningen redan från tidig ålder.
3. Konsolidera förvaltningen, stötta övergången från en helt prisbaserad modell till kvalitetsbaserad konkurrens och i större utsträckning väcka åtal vid olagliga metoder i offentliga upphandlingar. Förbättra transparensen, kvaliteten och effektiviteten i personalförvaltningen inom den offentliga administrationen, framför allt genom att anta en ny lag om offentlig förvaltning och genom att effektivisera rättssystemet. Anta en heltäckande plan för hur de administrativa och rättsliga hinder som företag ställs inför ska hanteras.

Utfärdad i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande
